

Indenrigsministeren (Steel): De ærede Forslagsstillere kan det vist ikke komme overraskende, naar jeg erklærer, at jeg ganske maa fastholde det Standpunkt, jeg hidtil har indtaget i denne Sag. Det er jo vist, at det med stor Styrke ved Lovforslagets Behandling i Samlingen 1879—80 blev gjort gjældende, at de mindre Eiendomsbesiddere i Kjøbstæderne maatte have samme Ret til Statsunderstøttelse, som de mindre Landeieendomsbesiddere havde Udset til at faae, og skjøndt jeg, som jeg tidligere har sagt — jeg skal gjentage det her — ikke finder, at Sagen har den almindelige Interesse for Kjøbstædernes Vedkommende, som den har for Landets, idet hele Samfundet, Staten, maa finde Sagen af langt mere Vigtighed baade i social og statsøkonomisk Henseende for de mindre Eiendomsbesidderes Vedkommende paa Landet end for dem i Kjøbstæderne, var man dog fra alle Sider villig til at indrømme, at der kunde tilstaaes Byerne samme Begunstigelse, som gives for Landet. Jeg skal med Hensyn til, hvad jeg tidligere har sagt, kun bemærke, at Forholdet for de mindre Eiendomsbesiddere i Kjøbstæderne dog er i en væsentlig Henseende forskelligt fra, hvad Forholdet er med Hensyn til dem, som bo paa Landet. Det er jo klart og vist, at den største Del af de Eiendomsbesiddere, som der her er Tale om, lever enten ganske eller i en væsentlig Grad af deres Hænders Gierning, i Nærværelse hos Andre, men det tror jeg ikke kan siges at være Tilfældet med Gierne af de smaa Eiendomme i Kjøbstæderne. De fleste af dem ville ganske vist være i en saadan Stilling, at de drøve en selvstændig Næring enten paa den ene eller anden Maade og ikke faaledes, som de smaa Eiendomsbesiddere paa Landet, staa i Afhængighedsforhold til Andre, hvilket gjør, at man maa sige paa andre Maader at frigjøre dem fra den uheldige Stilling i Samfundet, faaledes som man har søgt gennem dette Lovforslag. Men jeg skal ikke fastholde disse Betragtninger om Forskellighederne i de smaa Kjøbstadeiendommers Forhold og Forholdene for de smaa Eiendomme paa Landet, da jeg i det Hele taget ingenfinde har negtet, at der kunde være Anledning til at indrømme de smaa Eiendomsbesiddere i Kjøbstæderne de samme Begunstigelser, man havde paatænkt at indrømme og virkelig ogsaa indrømme de smaa Eiendomsbesiddere paa Landet. Dette vilde imidlertid efter min Formening den gang kun lede dertil, at man tilstod Kjøbstæderne Ret til at faae oprettet en Kreditanstalt med de samme Begunstigelser, som de fik, der bleve oprettede for Landet, men ingenlunde dertil, at man skulde finde sig i, at de smaa Kjøbstadeiendomme bleve paahæftede de smaa Landeieendomsbesidderes Kreditforening, som de ganske vist vilde være behyrdende og bekvemmelige for i flere Henseender. Det Standpunkt blev man staaende paa i 1879—80, idet de Mænd, der i det andet Thing væsentlig førte

Sagen for de smaa Eiendomme i Kjøbstæderne, lode sig berolige derved, at Indenrigsministeren gav Tilfagn om at foranledige undersøgt, om der virkelig var Erang omkring i Kjøbstæderne til Oprettelsen af en saadan Kreditforening — Noget, jeg tilstaa, at jeg fra Først af havde næret en vis Tvivl om — og hvis det bekræftede sig, at der virkelig var en saadan Erang tilstede, erklærede jeg villig til at fremsætte et Lovforslag, der gik ud paa at tilstede Oprettelsen af en Kreditforening for Kjøbstæderne, der gave disse samme Begunstigelse, som Landet havde faaet. Resultatet af disse Undersøgelser, af de Indberetninger, vi fik fra samtlige Landets Kjøbstadkommuner om, hvorvidt der fandtes Erang til Oprettelsen af en saadan Kreditforening, var i Hovedsagen det, at der ikke var en saadan Erang tilstede. Denne Opfattelse, var ikke min alene; den gjorde sig ogsaa gjældende hos de Mænd, der interesserede sig for Sagen, og derfor blev Sagen liggende. Naar den nu paany drages frem, naar Forlangendet paany kommer frem om de samme Begunstigelser for de mindre Eiendomme i Kjøbstæderne som dem, der ydes for Landet, og det tillige i den Form, at de skulle have Afgang til de allerede oprettede Kreditforeninger for smaa Eiendomsbesiddere paa Landet, maa jeg tilstaa, at det forekommer mig, at det maa være mere theoretiske end praktiske Hensyn, der gjøre sig gjældende her efter de Oplysninger, man har faaet. Man fastholder Ligeberettigelsen for Kjøbstæderne, og man forlanger ikke blot, at de skulle have en Kreditforening, og at denne Foranstaltning skal gennemføres uden Hensyn til den større eller mindre Erang, der er til en saadan, men man forlanger det endogsaa paa den Maade, at de mindre Kjøbstadeiendomme skulle paasføres de allerede bestaaende Kreditforeninger, uagtet det fra alle Sider er anerkjendt, at det vilde være disse baade til Bepær i administrativ Henseende og til yderligere Bekostning. Paa den Betragtning kan jeg ikke gaa ind, og det saa meget mindre, som det forekommer mig i det Hele taget meget tvivlsomt, om det er rigtigt fra Lovgivningsmagtens Side at gribe ind i et Forhold, som nu har bestaaet i et Par Aar under Lovens Beskyttelse og efter Regeringens Instruer, Instruer, som love disse Instituter fremdeles en rolig Besiddelse af de Begunstigelser, de have faaet, naar de opfylde de Betingelser, som Loven paalægger dem; men blandt de Betingelser er virkelig ikke den, at de skulle modtage en større Udvidelse, naar de anse den for at være uheldig og mod deres Interesser. Jeg kan ikke anse det for rigtigt, at Lovgivningsmagten her paansøger disse private Instituter en Udvidelse, som de anse for skadelig for deres Interesser, og jeg kan saa meget mindre anse det for rigtigt, som det ikke er Foreningerne alene, men Indehaverne af Foreningernes Obligationer, som ville komme til at lide under